



- ❖ Eenmanszaak
- ❖ Besloten vennootschap (B.V.)
- ❖ Naamloze vennootschap (N.V.)
- ❖ Vennootschap onder firma (V.O.F.)
- ❖ Maatschap
- ❖ Commanditaire vennootschap (C.V.)
- ❖ Vereniging
- ❖ Coöperatie
- ❖ Stichting

WWW.KVK.NL

Rechtsvormen

KIEZEN VOOR DE JUISTE RECHTSVORM



In deze brochure:



1	De eenmanszaak	4
	Oprichtingsvereisten	
	Aansprakelijkheid	
	Belastingen	
	Sociale zekerheid	
	Ziektekostenverzekering	
	Continuïteit/Bedrijfsopvolging	
2	De besloten vennootschap (B.V.)	7
	Oprichtingsvereisten	
	Aansprakelijkheid	
	Belastingen	
	Sociale zekerheid	
	Continuïteit/Bedrijfsopvolging	
3	De naamloze vennootschap (N.V.)	10
	Oprichtingsvereisten	
	Aansprakelijkheid	
	Belastingen	
	Sociale zekerheid	
	Continuïteit/Bedrijfsopvolging	
4	De vennootschap onder firma (V.O.F.)	11
	Oprichtingsvereisten	
	Aansprakelijkheid	
	Belastingen	
	Sociale zekerheid	
	Continuïteit/Bedrijfsopvolging	
5	De maatschap	14
	Oprichtingsvereisten	
	Aansprakelijkheid	
	Belastingen	
	Sociale zekerheid	
	Continuïteit/Bedrijfsopvolging	

vervolg in deze brochure:



6	De commanditaire vennootschap (C.V.)	16
	Oprichtingsvereisten	
	Aansprakelijkheid	
	Belastingen	
	Sociale zekerheid	
	Continuïteit/Bedrijfsopvolging	
7	De vereniging	18
	Oprichtingsvereisten	
	Aansprakelijkheid	
	Belastingen	
	Sociale zekerheid	
	Continuïteit/Bedrijfsopvolging	
8	De coöperatie	20
	Oprichtingsvereisten	
	Aansprakelijkheid	
	Belastingen	
	Sociale zekerheid	
	Continuïteit/Bedrijfsopvolging	
9	De stichting	22
	Oprichtingsvereisten	
	Aansprakelijkheid	
	Belastingen	
	Sociale zekerheid	
	Continuïteit/Bedrijfsopvolging	
10	Meer weten?	25

De juiste keuze

Als startende ondernemer zult u een keuze moeten maken uit verschillende soorten rechtsvormen. We noemen ze even: een eenmanszaak, een besloten vennootschap, een naamloze vennootschap, een vennootschap onder firma, een maatschap, een commanditaire vennootschap of een coöperatie.

Een aantal zaken is daarbij van belang. Start u alleen of gaat u samenwerken met anderen? Wat wordt bij de samenwerking door partijen ingebracht: arbeid, goederen, goodwill of geld? Ook de rol van het privé-vermogen en het type belastingen dat wordt geheven, zijn op die keuze van invloed. In deze brochure worden de verschillende soorten rechtsvormen in het kort behandeld. Ook de rechtsvormen van vereniging en stichting komen kort aan de orde, ook al zijn dit geen echte ondernemingsvormen.

1

De eenmanszaak



Te vinden in dit hoofdstuk

- Oprichtingsvereisten
- Aansprakelijkheid
- Belastingen
- Sociale zekerheid
- Ziektekostenverzekering
- Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Als u een eenmanszaak start, bent u zowel oprichter als eigenaar en bent u helemaal zelfstandig. U kunt naar eigen inzicht handelen en beslissingen nemen. In een eenmanszaak kunnen wel meer mensen werken. Want u kunt natuurlijk altijd personeel in dienst nemen.

Oprichtingsvereisten

Vormvrij De oprichting van een eenmanszaak is vormvrij. Er hoeft geen akte te worden opgemaakt. Inschrijving van de eenmanszaak in het handelsregister is verplicht. Vanaf 1 juli 2008 zijn ook de vrije beroepen inschrijfplichtig.

Aansprakelijkheid

Privé aansprakelijk De eigenaar is zelf aansprakelijk voor alle handelingen en vermogensaangelegenheden. Schuldeisers (crediteuren) van de onderneming kunnen zich verhalen op uw privé-vermogen en privé-schuldeisers kunnen zich op de bezittingen van de onderneming verhalen. Kortom, er is geen verschil tussen de huishoudportemonnee en de kassa van de zaak. Dit betekent dat als de zaak failliet gaat, ook de eigenaar failliet gaat.

Huwelijkse voorwaarden Als u in gemeenschap van goederen bent getrouwd, vallen ook de bezittingen van de echtgenoot onder de aansprakelijkheid. Door het opstellen van huwelijkse voorwaarden kunt u dit voorkomen. Vaak worden de huwelijkse voorwaarden echter ontkracht doordat banken de echtgenoot laten meetekenen voor leningen. De echtgenoot kan dan toch aansprakelijk worden gesteld.

Belastingen

De winst uit een eenmanszaak wordt belast in box 1. Afhankelijk van de winst betaalt u belasting, die progressief geheven wordt. Premies voor de volks -verzekeringen zijn verwerkt in de twee laagste tarieven. Als de Belastingdienst u als ondernemer erkent, kunt u gebruikmaken van een aantal bijzondere belastingregelingen (fiscale faciliteiten) zoals ondernemersaftrek, investerings-aftrek, MKB-vrijstelling en de fiscale oudedagsvoorziening.

ONDERNEMER VOOR DE BELASTINGEN

De Belastingdienst heeft een aantal criteria opgesteld aan de hand waarvan beoordeeld wordt of u ondernemer voor de belastingen bent. Zo moet u naar winst streven, zelfstandig zijn en meerdere klanten of opdrachtgevers hebben. Wilt u in aanmerking komen voor de ondernemersaftrek, dan moet u minstens 1225 uur per jaar in uw eigen zaak werken. Voor meer informatie over de criteria en de belastingregelingen waar u recht op heeft, kunt u contact opnemen met de Belastingdienst, tel. 0800-0543.

Sociale zekerheid

Iedere inwoner van Nederland, dus ook de eigenaar van een eenmanszaak, valt onder de volksverzekeringen: de Algemene ouderdomswet (AOW), Algemene nabestaandenwet (ANW), de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ) en de Algemene kinderbijslagwet (AKW). Als eigenaar van een eenmanszaak bent u geen werknemer en valt u dus ook niet onder de werknemers-verzekeringen de Ziektewet (ZW), Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) en de Werkloosheidswet (WW).

Ziektekostenverzekering

Voor de ziektenkostenverzekering betaald u de premie aan uw zorgverzekering. Bovenop die premie, geldt een inkomensafhankelijke bijdrage van 4,8% (over maximaal 32.369,- euro). Deze bijdrage wordt achteraf via de belastingaangifte betaald.

ACTIE

Kijk op www.denieuwezorgverzekering.nl voor de actuele informatie over de zorgverzekeringwet.

*Arbeids-
ongeschiktheid*

Voor de risico's die de WIA en de ZW voor werknemers dekken, kunt u zich particulier verzekeren met een arbeidsongeschiktheidsverzekering.

Bent u de afgelopen drie jaar krachtens de sociale verzekeringswetgeving verzekerd geweest, dan kunt u het UWV verzoeken die verzekering vrijwillig voort te zetten. Dit verzoek moet binnen een maand na afloop van de verplichte verzekering worden gedaan.

Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Omdat er bij een eenmanszaak geen onderscheid is tussen privé en de zaak moet u apart een regeling treffen die de continuïteit van uw onderneming waarborgt als u komt te overlijden. Als u dat niet doet, kunnen uw erfgenamen hun deel in het ondernemingsvermogen opeisen, waardoor het voortbestaan van de onderneming wordt bedreigd. Ook doet u er verstandig aan een regeling te treffen waarmee u uw onderneming over kunt dragen aan een derde. Een tijdig advies van een fiscaal adviseur is onontbeerlijk.

Tijdig advies

PENSIOENVOORZIENING

Reken u niet rijk als u voor uw pensioenvoorziening afhankelijk bent van de verkoop van uw zaak. Ook belastingen eisen een deel van de opbrengst op. Het gevolg is dat er een karig pensioen kan overblijven. Roep daarom tijdig advies in bij een accountant of beleidsadviseur, liefst enkele jaren voordat u uw bedrijf gaat verkopen.

2

De besloten vennootschap (B.V.)



Te vinden in dit hoofdstuk

- Oprichtingsvereisten
- Aansprakelijkheid
- Belastingen
- Sociale zekerheid
- Continuïteit/Bedrijfsopvolging

De B.V. is een vennootschap waarin het kapitaal in aandelen is verdeeld. Deze zijn in handen van één of meer aandeelhouders. De B.V. heeft dezelfde juridische status als een natuurlijk persoon en heeft in die zin ook dezelfde rechten en plichten. De B.V. zelf wordt als de ondernemer gezien, waarbij de directeur in dienst is van de B.V. en uit diens naam handelt. Een B.V. kan men zowel alleen als met meerderen oprichten.

De hoogste macht binnen de B.V. ligt bij de aandeelhouders in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (A.V.A.). De leiding over de dagelijkse gang van zaken ligt bij het bestuur (directeur of meerdere directeuren). De mogelijkheid bestaat om een Raad van Commissarissen (R.V.C.) in te stellen, die toezicht houdt op de directie.

Oprichtingsvereisten

Aan het oprichten van een B.V. worden in de wet een aantal eisen gesteld. De belangrijkste zijn:

Notariële akte

- De oprichting kan alleen bij notariële akte. In de oprichtingsakte worden de statuten van de vennootschap vastgelegd. De notaris controleert de juridisch inhoudelijke kant van de statuten.

Verklaring van geen bezwaar

- Voor de oprichting moet het Ministerie van Justitie een zogenaamde verklaring van geen bezwaar verlenen op basis van een conceptakte die door de notaris is opgesteld. Bekeken wordt of de oprichters en toekomstige bestuurders in de laatste acht jaar niet betrokken zijn geweest bij vermogens delicten of faillissementen. Het verkrijgen van de verklaring van geen bezwaar duurt enkele dagen.

Minimum kapitaal

- Een belangrijke eis is dat er bij de oprichting van een B.V. een minimumkapitaal van € 18.000,- in de vennootschap moet worden gestort.

In geld of natura

Storting op de aandelen hoeft niet in geld, maar kan ook in natura, bijvoorbeeld als er onroerend goed met minimaal deze waarde op naam van de B.V. staat. Met het kapitaal dat bij de oprichting ten bate van de schuldeisers aanwezig moet zijn, mag overigens wel gewerkt worden.

Handelsregister

- De B.V. moet worden ingeschreven in het handelsregister. Zolang de B.V. nog niet is ingeschreven, zijn de bestuurders persoonlijk aansprakelijk.

Jaarstukken

- Niet direct een oprichtingsvereiste, maar wel een verplichting van iedere B.V. is het opstellen van jaarstukken en het openbaar maken daarvan bij de Kamer van Koophandel. De eisen die de wet hieraan stelt, hangen af van de grootte/omvang van de onderneming. Voor meer informatie kunt u terecht bij de Kamer van Koophandel.

BLOKKERINGSREGELING

De aandelen van een B.V. zijn altijd op naam. Ze zijn niet vrij overdraagbaar. In de statuten moet een zogenaamde blokkeringsregeling worden opgenomen. Dit is een regeling die, grof gesteld, inhoudt dat een aandeelhouder die zijn aandelen wil verkopen of overdragen deze eerst moet aanbieden aan zijn mede-aandeelhouders of voor de overdracht goedkeuring moet vragen aan de algemene vergadering van aandeelhouders. In de naam besloten vennootschap komt deze beperking tot uitdrukking.

Aansprakelijkheid

De aansprakelijkheid van de aandeelhouders is beperkt tot het bedrag waarmee zij in de vennootschap deelnemen. De B.V. is als rechtspersoon een zelfstandig drager van rechten en plichten. Dit betekent dat alle betrokken personen, zoals de directeur(en) en commissarissen, niet met hun privé-vermogen aansprakelijk zijn voor de schulden van de vennootschap. Omdat er veel misbruik werd gemaakt van deze beperkte aansprakelijkheid zijn er anti-misbruikwetten opgesteld. Deze houden in dat de directeur(en) en degenen die het beleid van de vennootschap hebben bepaald, wél privé aansprakelijk zijn wanneer:

Anti-misbruikwetten

- de bestuurder voor de onderneming te zware contractuele verplichtingen is aangegaan en hij bij het aangaan van die verplichtingen wist of kon voorzien dat de vennootschap niet aan haar verplichtingen zou kunnen voldoen (dit wordt gezien als een onrechtmatige daad van de bestuurder);
- het onvermogen om belastingen en premies te betalen niet of niet tijdig wordt gemeld;
- aannemelijk is dat het onvermogen om belastingen en premies te betalen een gevolg is van onbehoorlijke taakvervulling door het bestuur in een periode van drie jaar voorafgaand aan de melding;
- de B.V. failliet gaat en dit faillissement het gevolg is van onbehoorlijk bestuur van de directie of degenen die het beleid bepaalden in de periode van drie jaar voorafgaand aan het faillissement. Als er geen jaarstukken worden gedeponereerd bij het handelsregister wordt onbehoorlijk bestuur verondersteld.

Verder is er sprake van privé-aansprakelijkheid voor handelingen in de oprichtingsfase van de B.V. Die aansprakelijkheid eindigt als de eenmaal opgerichte B.V. de handelingen bekrachtigt. Ook is er sprake van privé-aansprakelijkheid als de B.V. niet is ingeschreven in het handelsregister. Ten slotte valt het voordeel van de beperkte aansprakelijkheid van de aandeelhouders vaak weg doordat banken de directeur/grotoaandeelhouder privé laten meetekenen voor leningen bestemd voor de B.V. Hierdoor wordt hij naast de B.V. ook persoonlijk aansprakelijk.

Belastingen

Voor 1 januari 2001 was de B.V. boven een bepaalde winst fiscaal aantrekkelijk omdat de belastingdruk bij de B.V. lager lag dan bij de inkomstenbelasting. Sinds 1 januari 2001 is het maximale belastingtarief echter bij de inkomstenbelasting omlaag gegaan, waardoor dit fiscale voordeel van een B.V. is komen te vervallen. Toch kan de B.V. fiscaal gezien nog steeds een aantrekkelijke keuze zijn als rechtsvorm, als de winst maar niet wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders maar in de B.V. blijft. De B.V. betaalt over de behaalde winst vennootschapsbelasting. Een fiscaal adviseur kan u daar meer over vertellen.

Sociale zekerheid

Ondergeschiktheid

De directeur-aandeelhouder van een B.V. is als werknemer in dienst van de B.V. Of hij ook voor de sociale verzekeringswetgeving als werknemer wordt aangemerkt, hangt af van de vraag of er werkelijk sprake is van ondergeschiktheid. Van ondergeschiktheid is geen sprake in de volgende gevallen:

- de directeur, eventueel met zijn echtgenote, kan 50% of meer van de stemmen op de aandeelhoudersvergadering uitbrengen;
- 2/3 deel of meer van de aandelen is in handen van de directeur en/of van zijn naaste familieleden tot en met de 3e graad;
- als de directeur niet tegen zijn wil ontslagen kan worden.

Als er geen sprake is van ondergeschiktheid, valt de directeur-aandeelhouder niet onder de werknemersverzekeringen en zal hij zich vrijwillig moeten verzekeren (zie de paragraaf Sociale zekerheid in het hoofdstuk over de eenmanszaak).

Continuïteit/Bedrijfsopvolging

De continuïteit van de onderneming wordt zeker gesteld door het feit dat de B.V. een rechtspersoon is. Het bestaan van de rechtspersoon is immers onafhankelijk van de personen die de rechtspersoon hebben opgericht of besturen. Bij het overlijden van de directeur komt het voortbestaan van de onderneming niet in gevaar; de onderneming wordt in stand gehouden door de B.V. Er moet wel een nieuwe directeur worden aangetrokken. Bij verkoop van de onderneming zijn er twee mogelijkheden:

- de aandelen van de B.V. worden verkocht;
- de onderneming (machines, inventaris, etc.) wordt uit de B.V. verkocht. Als de aandelen worden verkocht, is de opbrengst belast met 25% inkomstenbelasting (box 2) als de aandeelhouder een aanmerkelijk belang (min. 5% van de aandelen) heeft.

Als de onderneming uit de B.V. wordt verkocht, betaalt de verkopende B.V. vennootschapsbelasting over de (boek)winst bij verkoop. Als de aandeelhouder van de verkopende B.V. zelf een B.V. is, spreekt men van een holding. Het voordeel van deze constructie is dat de holding nooit belasting hoeft te betalen over de opbrengst. Een fiscaal adviseur kan u meer vertellen over de fiscale aspecten bij de verkoop van een B.V.

PENSIOENVOORZIENING

Reken u niet rijk als u voor uw pensioenvoorziening afhankelijk bent van de verkoop van uw zaak. Ook belastingen eisen een deel van de opbrengst op. Het gevolg is dat er een karig pensioen kan overblijven. Roep daarom tijdig advies in bij een accountant of beleidsadviseur, liefst enkele jaren voordat u uw bedrijf gaat verkopen.

3

De naamloze vennootschap (N.V.)



Net als de B.V. is de N.V. een vennootschap waarvan het kapitaal in aandelen is verdeeld. Een belangrijk verschil met de B.V. is dat die aandelen overdraagbaar zijn. Zoals hiervoor bij de B.V. is vermeld, moet in de statuten van de B.V. een zogenaamde blokkeringsregeling worden opgenomen. In de statuten van een N.V. mag een dergelijke regeling worden opgenomen. Verder kan de N.V. overdraagbare aandelen aan toonder uitgeven, die verhandeld kunnen worden via de beurs.

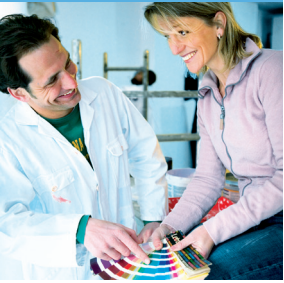
Oprichtingsvereisten

Aan de oprichting van een N.V. worden vrijwel dezelfde eisen gesteld als aan de oprichting van een B.V. Het minimumkapitaal van de N.V. ligt echter hoger dan dat van de B.V., namelijk op € 45.000. Net als voor de B.V. geldt voor de N.V. de verplichting tot het opstellen en openbaar maken van de jaarstukken bij de Kamer van Koophandel. Ook hier geldt dat de eisen die de wet hieraan stelt, afhangen van de grootte en omvang van de onderneming.

Ten aanzien van de aansprakelijkheid, belastingen, sociale zekerheid en continuïteit gelden voor de N.V. dezelfde regels als voor de B.V.

4

De vennootschap onder firma (V.O.F)



Te vinden in dit hoofdstuk

- Oprichtingsvereisten
- Aansprakelijkheid
- Belastingen
- Sociale zekerheid
- Continuïteit/Bedrijfsopvolging

De vennootschap onder firma is een samenwerkingsvorm waarin u samen met één of meer partners een bedrijf voert. U en uw partners zijn dan de vennoten of firmanten. Kenmerkend voor deze ondernemingsvorm is dat iedere vennoot iets inbrengt in het bedrijf: geld, goederen, arbeidskracht en/of goodwill.

Oprichtingsvereisten

Vormvrij De oprichting van een V.O.F. is in feite vormvrij. Het is geen dwingende eis dat er een vennootschapsakte wordt opgesteld. Het is wel aan te raden om de afspraken tussen de vennoten schriftelijk vast te leggen. Bij het opstellen van een vennootschapsakte kan een accountant of een juridisch adviseur u behulpzaam zijn. Het is ook verstandig om de akte bij de notaris vast te leggen.

In het vennootschapscontract kan onder meer worden opgenomen:

- de naam van de vennootschap;
- het doel van de vennootschap;
- de inbreng van de vennoten; dit kan geld zijn, maar ook arbeid, goederen, goodwill, knowhow, etc.;
- de verdeling van winst en delging van verliezen;
- de verdeling van de bevoegdheid;
- afspraken over ziekte;
- afspraken over vakantiedagen.

Aangezien een vennootschap onder firma per definitie een onderneming uitoefent, is inschrijving van de vennootschap in het handelsregister verplicht.

BEVOEGDHEDEN AFZONDERLIJKE VENNOTEN

In principe kan iedere vennoot de V.O.F. binden en daarmee aansprakelijkheid scheppen voor zijn medevennoten. Maak daarom goede afspraken over de bevoegdheden en leg die vast in het vennootschapscontract. Neem bijvoorbeeld een regeling op dat als een overeenkomst wordt gesloten met een belang groter dan € 10.000, alle vennoten moeten tekenen. Wanneer deze bevoegdheidsverdeling is ingeschreven bij het handelsregister, geldt deze in principe ook tegenover derden. Dat wil zeggen dat een derde de V.O.F. niet kan houden aan een overeenkomst die gesloten is door een onbevoegde vennoot. De vennoot die onbevoegd heeft gehandeld, is dan persoonlijk aansprakelijk.

Aansprakelijkheid

Hoofdelijk
aansprakelijk

Een belangrijk kenmerk van de V.O.F. is de hoofdelijke aansprakelijkheid van de vennoten. Iedere vennoot is met zijn privé-vermogen voor 100% aansprakelijk als de vennootschap haar verplichtingen niet nakomt, ook als deze door een andere (bevoegde) vennoot zijn aangegaan. Dit betekent dat als de V.O.F. failliet gaat, de vennoten ook failliet gaan.

Afgescheiden
vermogen

De V.O.F. heeft een zogenaamd afgescheiden vermogen; het door de vennoten ingebrachte zakelijk vermogen is afgescheiden van hun privé-vermogen en mag uitsluitend worden gebruikt voor de uitoefening van de onderneming. Alleen de zaagschuldeisers van de vennootschap kunnen zich verhalen op het zakelijk vermogen. Als dit afgescheiden vermogen niet genoeg is om de schulden van de V.O.F. te voldoen, dan kunnen de zaagschuldeisers voor de gehele schuld bij het privé-vermogen van elk van de vennoten terecht. Verhaal (verrekening) tussen de vennoten onderling is daarna vanzelfsprekend mogelijk. Privé-schuldeisers kunnen privé-schulden niet op het zakelijk vermogen van de V.O.F. of op het privé-vermogen van de andere vennoten verhalen. Gezien de ruime aansprakelijkheid van de vennoten met hun privé-vermogen kan het verstandig zijn huwelijkse voorwaarden op te stellen.

Belastingen

Man/vrouw-firma

Iedere vennoot betaalt afzonderlijk inkomstenbelasting over het deel van de eigen winst. Iedere vennoot wordt in principe gezien als zelfstandig ondernemer en heeft daarom recht op bepaalde belastingvoordelen (zie de paragraaf Belastingen in het hoofdstuk over de eenmanszaak). Een V.O.F. tussen partners is mogelijk. Dit is de zogenaamde man/vrouw-firma. Voordeel is dat beiden als zelfstandig ondernemer worden gezien en recht hebben op de belastingvoordelen. Nadeel is dat beiden aansprakelijk zijn met hun privé-vermogen en het opstellen van huwelijkse voorwaarden hier dus geen effect heeft. Overigens moet de partner volledig en op hetzelfde niveau meewerken in de onderneming om in aanmerking te komen voor de belastingvoordelen. Ondersteunende werkzaamheden van de partner zijn niet voldoende. Daarnaast mag een privé-relatie niet door slaggevend zijn bij het aangaan van de zakelijke relatie. Anders geformuleerd: de zakelijke relatie met de partner moet zodanig zijn, dat die ook met een derde zou kunnen zijn aangegaan.

4

Sociale zekerheid

Een vennoot is geen werknemer en valt niet onder de werknemers-verzekeringen. Zie wat betreft de vrijwillige verzekeringen de paragraaf Sociale zekerheid in het hoofdstuk over de eenmanszaak.

Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Volgens de wet eindigt de V.O.F. als een van de vennoten uittreedt of overlijdt. Om het voortbestaan van de vennootschap veilig te stellen, kunnen er in het vennootschapscontract regelingen worden opgenomen die het de overblijvende vennoot of vennoten mogelijk maken de V.O.F. (al dan niet met een nieuwe vennoot) voort te zetten.

5

De maatschap



Te vinden in dit hoofdstuk

- Oprichtingsvereisten
- Aansprakelijkheid
- Belastingen
- Sociale zekerheid
- Continuïteit/Bedrijfsopvolging

De maatschap is een samenwerkingsvorm tussen twee of meer personen, maten genaamd, die ieder iets inbrengen, met het doel het voordeel dat daaruit voortvloeit gezamenlijk te delen. De inbreng kan arbeid, geld en/of goederen zijn. De maatschapsvorm wordt gekozen door (vrije) beroepsbeoefenaren, zoals artsen, accountants of fysiotherapeuten.

Oprichtingsvereisten

Vormvrij

De oprichting van een maatschap is vormvrij. Er hoeft geen akte te worden opgemaakt. Het is echter wel aan te raden de afspraken tussen de maten schriftelijk vast te leggen in een maatschapscontract. Bij het opstellen van de akte kan een accountant of een juridisch adviseur u behulpzaam zijn. Ook is het verstandig de akte bij de notaris vast te leggen. In het maatschapscontract kunnen bijvoorbeeld de volgende afspraken worden vastgelegd:

- de inbreng van de maten;
- de winstverdeling; de winst wordt verdeeld in verhouding tot de inbreng, tenzij in het maatschapscontract een andere regeling is overeengekomen. Het is verboden te regelen dat de gehele winst slechts aan één maat toekomt.
- de verdeling van de bevoegdheid; elk van de maten is bevoegd beheersdaden te verrichten, tenzij een andere regeling is overeengekomen. Daden van beheer zijn handelingen die tot de normale gang van zaken van de maatschap worden gerekend. Alle handelingen die hierbuiten vallen, kunnen alleen door de maten gezamenlijk worden verricht. In het maatschapscontract kunnen de bevoegdheden op een andere wijze worden geregeld.

Afspraken contract

De maatschap is vanaf 1 juli 2008 verplicht zich in te laten schrijven in het handelsregister. Dit geldt niet voor maatschappen die niet extern optreden zoals kostenmaatschappen.

5

*Aansprakelijk voor
gelijke delen*

Aansprakelijkheid

Iedere maat die daartoe bevoegd is, kan namens de maatschap een overeenkomst sluiten, waarna alle maten aansprakelijk zijn voor gelijke delen. Heeft een maat echter onbevoegd gehandeld, dan zijn de overige maten in beginsel niet aansprakelijk en heeft de onbevoegd handelende maat slechts zichzelf gebonden. Bij de maatschap is er in principe geen sprake van een afgescheiden vermogen (een vermogen dat is afgescheiden van het privé-vermogen van de maten). Crediteuren (schuldeisers) van de maatschap kunnen bij de individuele maten uitsluitend terecht voor gelijke delen. Schuldeisers van de maatschap hebben volgens de wet geen voorrang op privé-schuldeisers.

Belastingen

Iedere maat betaalt afzonderlijk inkomstenbelasting over het eigen deel van de winst. Iedere maat wordt in principe gezien als zelfstandig ondernemer en heeft daarom recht op belastingvoordelen zie de paragraaf Belastingen in het hoofdstuk over de eenmanszaak).

Sociale zekerheid

Een maat is geen werknemer en valt niet onder de werknemersverzekeringen (zie de paragraaf Sociale zekerheid in het hoofdstuk over de eenmanszaak).

Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Volgens de wet eindigt de maatschap als één van de maten uittreedt of overlijdt. Om het voortbestaan van de maatschap veilig te stellen, kunnen in het maatschapscontract regelingen worden opgenomen die het de overblijvende maten mogelijk maken de maatschap (al dan niet met een nieuwe maat) voort te zetten.

6

De commanditaire vennootschap (C.V.)



Te vinden in dit hoofdstuk

- Oprichtingsvereisten
- Aansprakelijkheid
- Belastingen
- Sociale zekerheid
- Continuïteit/Bedrijfsopvolging

De commanditaire vennootschap is te zien als een bijzondere vorm van de V.O.F. Het verschil met de V.O.F. is dat er twee soorten vennoten worden onderscheiden: beherende vennoten en commanditaire of stille vennoten. De commanditaire of stille vennoten zijn slechts financieel betrokken. Zij mogen niet namens de C.V. naar buiten treden.

Oprichtingsvereisten

Vormvrij De oprichting van een commanditaire vennootschap is vormvrij. Een schriftelijke akte is, net als bij de V.O.F., niet dwingend vereist, maar wel aan te raden. Hier moet, naast de zaken die in een V.O.F.-contract worden geregeld, ook de winst verdeling tussen de beherende vennoten en de commanditaire vennoten worden vastgelegd. Bij het opstellen van de akte kan een accountant of juridisch adviseur u helpen. Ook is het verstandig om de akte bij de notaris vast te laten leggen.

Inschrijving van de commanditaire vennootschap in het handelsregister is verplicht. Bij de inschrijving worden van de beherende vennoten de gebruikelijke gegevens opgenomen zoals naam, adres, woonplaats en dergelijke. Van de commanditaire vennoten worden niet de namen vermeld, wel hoeveel het er zijn en het bedrag van hun inbreng.

Aansprakelijkheid

*Beherend venoot
hoofdelijk
aansprakelijk*

Beherende vennoten zijn (evenals de vennoten van een V.O.F.) met hun privé- vermogen voor 100% aansprakelijk als de vennootschap haar verplichtingen niet nakomt. Dit betekent dat als de C.V. failliet gaat, de beherend venoot ook failliet gaat. Dit geldt niet voor de commanditaire vennoten. Zij kunnen slechts het bedrag dat zij in de C.V. hebben gebracht, kwijttraken.

Zodra de commanditaire venoot echter namens de vennootschap naar buiten optreedt, wordt de commanditaire venoot gezien als beherend venoot en zo aansprakelijk met zijn gehele privé-vermogen.

6

Belastingen

Beherende vennoten betalen inkomstenbelasting over hun deel van de winst. Beherende vennoten worden in principe gezien als zelfstandig ondernemers en hebben daarom recht op belastingvoordelen (zie de paragraaf Belastingen in het hoofdstuk over de eenmanszaak).

Stille vennoten worden fiscaal niet gezien als ondernemer (zij zijn namelijk niet aansprakelijk voor schulden van de onderneming) en hebben dus geen recht op alle belastingvoordelen. Stille vennoten hebben echter wel recht op die voordelen die te maken hebben met investeringen (willekeurige afschrijving en investeringsaftrek).

Sociale zekerheid

Een beherend vennoot is geen werknemer en valt niet onder de werknemersverzekeringen (zie wat betreft de vrijwillige verzekeringen de paragraaf Sociale zekerheid in het hoofdstuk over de eenmanszaak). De commanditaire vennoot wordt voor de sociale verzekeringswetgeving vanzelfsprekend niet als werknemer van de C.V. gezien.

Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Volgens de wet eindigt de C.V. als één van de vennoten uittreedt of overlijdt. Het voortbestaan van de onderneming kan in het C.V.-contract worden veiliggesteld.

De vereniging



Te vinden in dit hoofdstuk

- Oprichtingsvereisten
- Aansprakelijkheid
- Belastingen
- Sociale zekerheid
- Continuïteit/Bedrijfsopvolging

Een vereniging is een samenwerkingsvorm tussen twee of meer personen (leden), die volgens bepaalde regels een bepaald doel willen verwezenlijken. Dit doel mag niet gericht zijn op verstoring van de openbare orde of op aantasting van de goede zeden en het doel mag niet zijn het maken van winst ter verdeling onder de leden. Een vereniging mag dus wel winst maken, maar die moet dan ten goede komen aan het gemeenschappelijke doel.

De hoogste macht bij de vereniging ligt bij de Algemene Ledenvergadering, waarin in principe ieder van de leden ten minste één stem heeft. Deze Algemene Ledenvergadering benoemt het bestuur meestal uit haar midden. Het bestuur heeft de leiding over de dagelijkse gang van zaken in de vereniging.

Oprichtingsvereisten

Alle verenigingen hebben rechtspersoonlijkheid. Er zijn twee soorten:

- Verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid. Dit zijn verenigingen die zijn opgericht bij notariële akte, waarin de statuten zijn opgenomen. Verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid moeten worden ingeschreven in het handelsregister. Zolang dit niet gebeurt, is iedere bestuurder naast de vereniging hoofdelijk aansprakelijk.
- Verenigingen met beperkte rechtsbevoegdheid. Dit zijn verenigingen waarvan de statuten niet zijn opgenomen in een notariële akte. Deze verenigingen kunnen geen erfgenaam zijn en geen registergoederen verkrijgen. Een vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid mag, maar hoeft niet te worden ingeschreven in het handelsregister.

Twee soorten verenigingen

In de statuten worden de belangrijkste regels van de vereniging vastgelegd. Als de vereniging bij notariële akte wordt opgericht, moeten de volgende punten in de statuten worden opgenomen:

- de naam en de plaats van vestiging;
- het doel;
- de verplichtingen van de leden tegenover de vereniging;
- de wijze van bijeenroeping van de algemene vergadering;
- de wijze van benoeming en ontslag van de bestuurders;
- de bestemming van het batig saldo van de vereniging na ontbinding.

Statuten

Voor wijziging van de statuten van een vereniging die bij notariële akte is opgericht, is ook een notariële akte vereist. Naast statuten wordt er door verenigingen vaak een huishoudelijk reglement gehanteerd, waarin de meer specifieke regels voor de vereniging zijn opgenomen.

- de wijze van benoeming en ontslag van de bestuurders;
- de bestemming van het batig saldo van de vereniging na ontbinding.

Voor wijziging van de statuten van een vereniging die bij notariële akte is opgericht, is ook een notariële akte vereist. Naast statuten wordt er door verenigingen vaak een huishoudelijk reglement gehanteerd, waarin de meer specifieke regels voor de vereniging zijn opgenomen.

Aansprakelijkheid

Anti-misbruik-
wetten

De bestuurders en leden van een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid zijn niet aansprakelijk voor de verplichtingen van de vereniging, ook niet na ontbinding en faillissement. Als de vereniging onder de vennootschapsbelasting valt, is echter de antimisbruikwetgeving van toepassing en kunnen bestuurders onder omstandigheden aansprakelijk worden gehouden (zie de paragraaf Aansprakelijkheid in het hoofdstuk over de B.V.). Bestuursleden van een vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid zijn, naast de vereniging zelf, hoofdelijk aansprakelijk. Zoals hiervoor vermeld, kan het bestuur van een vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid de vereniging inschrijven in het handelsregister. Het voordeel van de inschrijving is, dat de bestuurders slechts hoofdelijk aansprakelijk zijn voorzover de wederpartij aannemelijk maakt dat de vereniging niet aan haar verplichtingen zal voldoen.

Belastingen

BTW

Als een vereniging een onderneming drijft, moet over de winst uit die onderneming vennootschapsbelasting worden betaald. Er is, grofweg gesteld, sprake van een onderneming als er voldoende mate van arbeid en organisatie bestaat waarmee stelselmatig winst wordt gemaakt en als er concurrerende werkzaamheden worden verricht. Een zeer complexe materie bij verenigingen is de vraag of men al dan niet onder de heffing van de omzetbelasting (BTW) valt. Raadpleeg een belastingdeskundige (of de Belastingdienst).

Sociale zekerheid

Bestuurders van verenigingen zijn in principe niet in loondienst en vallen daarom niet onder de werknemersverzekeringen. Vanzelfsprekend kunnen verenigingen wel werknemers in dienst hebben.

Continuïteit

Verenigingen worden aangegaan voor onbepaalde tijd. Ze worden onder meer in de volgende gevallen ontbonden:

- als de algemene vergadering besluit de vereniging op te heffen;
- door het ontbreken van leden;
- als gevolg van een faillissement.

De Vereniging van eigenaars

Een bijzonder variant van een vereniging is de Vereniging van eigenaars. Als men een appartement koopt wordt men eigenaar van een appartementsrecht (een aandeel) in een gebouw met toebehoren. In een notariële akte van splitsing zijn de appartementsrechten beschreven. Deze akte wordt geregistreerd bij het kadaster. Eén van de belangrijkste onderdelen van de splitsingsakte is het reglement van splitsing, waarin bepalingen en voorschriften zijn opgenomen voor de eigenaars/bewoners.

Alle appartementseigenaars zijn van rechtswege lid van de Vereniging van Eigenaars. Het doel en de wettelijke bepalingen van de vereniging staan in de wet (boek 5 BW titel 9).

Voor meer informatie kunt u terecht bij de notaris.

De coöperatie



Te vinden in dit hoofdstuk

- Drie soorten coöperaties
- Oprichtingsvereisten
- Aansprakelijkheid
- Belastingen
- Sociale zekerheid
- Continuïteit/Bedrijfsopvolging

De coöperatie en de onderlinge waarborgmaatschappij zijn bijzondere varianten op de vereniging. De coöperatie is een vereniging die opkomt voor de materiële belangen van haar leden door overeenkomsten met hen af te sluiten. Bij de coöperatie mag winst worden uitgekeerd aan de leden.

Er zijn drie soorten coöperaties:

- Bedrijfscoöperaties, waarbij de leden het bedrijf uitoefenen en de coöperatie voor de leden inkoop, verkoop en/of bepaalde diensten verzorgt.
- Consumentencoöperaties, waarbij de leden goederen kopen van de coöperatie, die deze voor de leden gezamenlijk heeft ingekocht.
- Producten- of dienstencoöperaties, waarbij de leden tegelijkertijd werknemer zijn van de coöperatie.

Oprichtingsvereisten

Een coöperatie moet worden opgericht door minimaal twee personen. De oprichting gaat bij notariële akte. De coöperatie moet worden ingeschreven in het handelsregister. Een verplichting van iedere coöperatie is de opstelling van jaarstukken én openbaarmaking daarvan bij de Kamer van Koophandel.

Aansprakelijkheid

De coöperatie is een rechtspersoon en dus zelf aansprakelijk voor haar doen en laten. De leden van de coöperatie zijn bij ontbinding ieder voor een gelijk deel aansprakelijk voor de tekorten van de coöperatie. In afwijking van deze wettelijke aansprakelijkheid (WA) kan in de statuten de aansprakelijkheid van de leden worden beperkt of uitgesloten. De coöperatie met beperkte aansprakelijkheid (BA) beperkt de aansprakelijkheid tot een bepaald maximum.

*Beperking
aansprakelijkheid*

Bij de coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid (UA) is er geen verhaalsrecht op de leden. Ook kunnen de statuten de verdeling van de aansprakelijkheid over de leden anders regelen. Verder zijn op de bestuurders van coöperaties ook de regels van de antimisbruikwetgeving van toepassing (zie de paragraaf Aansprakelijkheid in het hoofdstuk over de B.V.).

Belastingen

De winstuitkeringen aan de leden zijn belastbaar voor de inkomstenbelasting. Er hoeft geen dividendbelasting te worden afgedragen.

Sociale zekerheid

Bestuurders/leden van een coöperatie kunnen zich niet verzekeren via de sociale verzekeringswetgeving. Voor bestuurders/leden van een coöperatie met werknemerszelfbestuur bestaat een uitzondering. Onder bepaalde voorwaarden komen zij wel in aanmerking voor de werknemersverzekeringen. Ga voor informatie naar de regionale UWV.

Continuïteit/Opvolging

De continuïteit van de coöperatie is gewaarborgd door haar rechtspersoonlijkheid. Het in- en uittreden van leden is geregeld in de statuten.

ONDERLINGE WAARBORGMAATSCHAPPIJ

De onderlinge waarborgmaatschappij is een vereniging die met haar leden verzekeringsovereenkomsten afsluit in het verzekeringsbedrijf dat de vereniging voor haar leden uitoefent. Voor de onderlinge waarborgmaatschappij gelden vrijwel dezelfde regels als voor een coöperatie.

De stichting



Te vinden in dit hoofdstuk

- Oprichtingsvereisten
- Aansprakelijkheid
- Belastingen
- Sociale zekerheid
- Continuïteit

Een stichting kent geen leden en is opgericht om met behulp van een bepaald vermogen een doel te realiseren. In de statuten staat vermeldt welk doel dat is. Een stichting mag wel winst maken, maar de uitkering van de gemaakte winst is aan beperkingen onderworpen. Zo moeten de uitkeringen een ideële of sociale strekking hebben. Om deze reden is de stichting, net als de vereniging, geen geëigende vorm om een onderneming te starten. Een stichting wordt meestal gebruikt bij een ideëel of sociaal doel.

Oprichtingsvereisten

Notariële akte of testament

Een stichting wordt opgericht bij notariële akte of testament. Een stichting kan door één of door meerdere personen worden opgericht. Onder personen kunnen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen (bijvoorbeeld een B.V.) worden verstaan. De notariële akte bevat naast een verklaring van de oprichters dat de stichting in het leven wordt geroepen, ook de statuten van de stichting.

In de statuten moet staan:

- de naam van de stichting, met het woord stichting als deel van de naam;
- het doel van de stichting;
- de wijze van benoeming en ontslag der bestuurders;
- de gemeente in Nederland waar de stichting haar zetel heeft;
- de bestemming van het overschot na vereffening van de stichting in geval van ontbinding.

Gebruikelijk is dat de statuten naast bovenstaande punten regels bevatten over de organisatie en inrichting van de stichting. Voor wijziging van de statuten is eveneens een notariële akte vereist. De stichting moet worden ingeschreven in het handelsregister. Zolang dit niet is gebeurd, is iedere bestuurder privé aansprakelijk naast de stichting. Aangezien een stichting winst mag maken, kan zij dus wel degelijk een onderneming zijn.

Aansprakelijkheid

De stichting is een rechtspersoon en dus net als een natuurlijk persoon een zelfstandig drager van rechten en plichten. De bestuurders van een stichting zijn dus niet aansprakelijk voor schulden van de stichting. Als de stichting onder de heffing van de vennootschapsbelasting valt, zijn wel de anti-misbruikwetten van toepassing en kunnen bestuurders onder omstandigheden aansprakelijk worden gehouden (zie de paragraaf Aansprakelijkheid in het hoofdstuk over de B.V.).

Belastingen

Stichtingen zijn onderworpen aan de vennootschapsbelasting als zij een onderneming drijven. Er is sprake van een onderneming als er een min of meer duurzame organisatie is van kapitaal en arbeid die door deelname aan het economisch verkeer winst beoogt te behalen. Net als bij de vereniging is de vraag of men al dan niet onder de heffing van de omzetbelasting (BTW) valt, een complexe materie. Raadpleeg een fiscaal adviseur (of de belastingdienst).

Sociale zekerheid

De bestuurders van een stichting zijn niet in loondienst van de stichting en vallen daarom niet onder de werknemersverzekeringen, hoewel honorering van het werk van bestuurders niet verboden is. Verder kunnen stichtingen wel werknemers in dienst hebben.

Continuïteit

Stichtingen kunnen onder meer in de volgende gevallen worden ontbonden:

- op de wijze waarop de ontbinding in de statuten is geregeld;
- als gevolg van een faillissement;
- door de rechter.



Colofon

Uitgever

Kamer van Koophandel Nederland
Watermolenlaan 1
Postbus 191, 3440 AD Woerden
Telefoon: (0348) 42 69 11
Fax: (0348) 42 62 99

Redactie en tekst

Hilda Boezeman, Kamer van Koophandel Rotterdam
Jan Spoorenberg, Total Identity bv, Amsterdam
Laatste versie juli 2009:
Marjon Rademaker, Kamer van Koophandel Rotterdam

Fotografie

Special Sauce, Amsterdam
Kamer van Koophandel Nederland, Woerden

Ontwerp/opmaak

Dart Design, Amsterdam
Kamer van Koophandel Nederland, Woerden

12e versie, juli 2009
© 2001, Kamers van Koophandel Nederland, Woerden

Hoewel deze brochure met uiterste zorg is samengesteld, kan voor de inhoud geen enkele aansprakelijkheid worden aanvaard. Aan de inhoud kunnen ook geen rechten worden ontleend.

Behoudens uitzonderingen door de Wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende(n) niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, hetgeen ook van toepassing is op de gehele of gedeeltelijke bewerking. De uitgever is met uitsluiting van ieder ander gerechtigd de door derden verschuldigde vergoedingen van kopiëren, als bedoeld in artikel 17 lid 2, Auteurswet 1912 en in het k.b. van 20 juni 1974 (Stbl. 351) ex artikel 16b Auteurswet, te innen en/of daartoe in en buiten rechte op te treden.

Copyright reserved. Subject to the exceptions provided for by law, no part of this publication may be reproduced and/or published in print, by photocopying, on microfilm or in any other way without the written consent of the copyright holder(s); the same applies to whole or partial adaptations. The publisher retains the sole right to collect from third parties fees payable in respect of copying.

Meer weten?

Informatie van de Kamer van Koophandel

Modelcontract voor VOF of CV	www.kvk.nl/rechtsvormen
Handelsregisterformulieren	www.kvk.nl/formulieren
Lijst van vrije beroepen	www.kvk.nl/vrijeberoepen
Ondernemingsplan	www.kvk.nl/ondernemingsplan
Starterspakket	www.kvk.nl/brochures
Schematisch overzicht rechtsvormen	www.kvk.nl/schema

Informatie van de Belastingdienst

Informatie over ondernemersaftrek, inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting	www.belastingdienst.nl/zakelijk
Belasting Telefoon	0800-0543

Daarnaast heeft de Belastingdienst de volgende uitgaven:

- * brochure Aansprakelijkheid van bestuurders
- * Formulier Opgaaf Gegevens startende onderneming
- * Brochure Toelichting aangifte omzetbelasting
- * Brochure Zelfstandigen en de ziekenfondsverzekering
- * Starterskrant voor ondernemers

Overige informatie

Nieuwe zorgverzekering	www.denieuwezorgverzekering.nl
Zorgtoeslag	www.toeslagen.nl
UWV, informatie over vrijwillige arbeidsongeschiktheidsverzekering	www.uwv.nl
Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie of de Notaristelefoon	www.notaris.nl 0900 346 93 93 (€ 0,25 ct./p.m.)
Tarievenoverzicht notarissen	www.degoedkoopstenotaris.nl
Informatie over pensioenen	www.pensioenkijsker.nl